

EBA/GL/2026/02

2026 02 13

Gairės

dėl proporcingų mažmeninių pozicijų diversifikavimo metodų pagal
Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalį

1. Prievolė laikytis gairių ir apie tai pranešti

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateikiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pavyzdžiui, iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės visų pirma skiriamos finansų įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ne vėliau kaip 19.05.2026 privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokio pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešti reikėtų užpildant EBI interneto svetainėje pateiktą formą su nuoroda „EBA/GL/2026/02“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys reikiamus įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

2. Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB, (OL L 331, 2010 12 15, p. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

5. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2024/1623 (KRR), 123 straipsnio 1 dalį šiose gairėse nustatomi proporcingi diversifikavimo metodai, pagal kuriuos pozicija turi būti laikoma viena iš daugelio panašių pozicijų, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalies c punkte.

Taikymo sritis

6. Kompetentingos institucijos šiomis gairėmis turėtų vadovautis taikydamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalį.

Kam skirtos šios gairės?

7. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir finansų įstaigoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

Sąvokų apibrėžtys

8. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 vartojami ir apibrėžti terminai šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę. Taip pat taikomos šios sąvokos:

Reikalavimus atitinkanti mažmeninė pozicija	<i>Bet kuri pozicija, atitinkanti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose nustatytus reikalavimus.</i>
Pakeista vertybiniais popieriais pozicija	<i>Bet kuri pakeitimo vertybiniais popieriais pagrindinė pozicija, kurios pozicijos, atsirandančios iš šio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, yra įvertintos pagal riziką pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 5 skyrių.</i>
Nepakeista vertybiniais popieriais pozicija	<i>Bet kuri pozicija, įvertinta pagal riziką pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 2 skyrių. Aiškumo dėlei apima pozicijas, kurios sudaro vertybiniais popieriais pakeisto portfelio dalį, jeigu reikšminga rizika nėra perleista.</i>

3. Įgyvendinimas

Taikymo terminas

9. Šios gairės taikomos nuo 19.05.2026.

4. Proporcingi mažmeninių pozicijų diversifikavimo metodai

10. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo tikslais pozicija turėtų būti laikoma viena iš daugelio pozicijų, turinčių panašias charakteristikas, kurios gerokai sumažina su tokia pozicija susijusią riziką, jeigu ji priklauso pakankamai diversifikuotam portfeliui, kaip nurodyta 11 punkte.
11. Portfelis turėtų būti laikomas pakankamai diversifikuotu, jeigu didelių reikalavimus atitinkančių mažmeninių pozicijų, apibrėžtų 12 punkte, verčių sumos ir visų įstaigos reikalavimus atitinkančių mažmeninių pozicijų verčių sumos santykis neviršija 10 %.
12. Reikalavimus atitinkanti mažmeninė pozicija turėtų būti laikoma didele reikalavimus atitinkančia mažmenine pozicija, kai jos vertės ir visų įstaigos reikalavimus atitinkančių mažmeninių pozicijų verčių sumos santykis viršija 0,2 % ribą. Nustatydamą dideles reikalavimus atitinkančias mažmenines pozicijas, įstaiga turėtų reikalavimus atitinkančias mažmenines pozicijas kliento arba susijusių klientų grupės atžvilgiu, kai taikytina, laikyti viena pozicija ir susumuoti jų pozicijų vertes.
13. Įstaiga pirmiausia turėtų įvertinti, ar portfelis, kurį sudaro visos įstaigos reikalavimus atitinkančios mažmeninės pozicijos, atitinka 11 punkte nustatytą sąlygą.
14. Jeigu portfelis, kurį sudaro visos įstaigos reikalavimus atitinkančios mažmeninės pozicijos, neatitinka 11 punkte nustatytos sąlygos, įstaiga gali iš jo pašalinti vieną ar daugiau didelių reikalavimus atitinkančių mažmeninių pozicijų, kaip apibrėžta 12 punkte.
15. Portfelis, sudarytas neįtraukus pozicijų pagal 14 punktą, turėtų būti laikomas pakankamai diversifikuotu, jei jis atitinka 11 punkte nustatytą sąlygą.
16. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo tikslais pozicijos, neįtrauktos pagal 14 punktą, neturėtų būti laikomos vienomis iš daugelio pozicijų, turinčių panašias charakteristikas.
17. Jeigu portfelyje yra vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, atitikties 11 punkte nurodytai diversifikavimo sąlygai vertinimas turėtų būti atliekamas pagrindinėms pakeitimo vertybiniais popieriais mažmeninėms pozicijoms taip, tarsi jos nebūtų pakeistos vertybiniais popieriais, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 255 straipsnio 6 dalyje. Todėl šių gairių 11 ir 12 punktuose nurodyti santykiai turėtų būti apskaičiuojami ne visam įstaigos reikalavimus atitinkančių mažmeninių pozicijų portfeliui, o atskirai trims portfelio sudėtinėms dalims.
Konkrečiau:

- a) portfelio sudėtinės dalies, kurią sudaro nepakeistos vertybiniais popieriais pozicijos, skaitiklis ir vardiklis turėtų apimti tik vertybiniais popieriais nepakeistas pozicijas;
 - b) kai įstaiga veikia kaip iniciatorė, portfelio sudėtinės dalies, kurią sudaro pakeistos vertybiniais popieriais pozicijos, skaitiklis ir vardiklis turėtų apimti ir vertybiniais popieriais pakeistas pozicijas, ir visas vertybiniais popieriais nepakeistas pozicijas;
 - c) kai įstaiga veikia kaip investuotoja, portfelio sudėtinės dalies, kurią sudaro pakeistos vertybiniais popieriais pozicijos, skaitiklis ir vardiklis turėtų apimti tik pagrindines vertybiniais popieriais pakeistas pozicijas.
18. Nepaisant 17 punkto, pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų atveju, kai įstaigos veikia kaip investuotojos, jos alternatyviai gali vadovautis šiomis gairėmis: pirmiau aprašytas diversifikavimo vertinimas turėtų būti laikomas automatiškai įvykdytu, kai pakeitimo vertybiniais popieriais atveju įstaiga veikia kaip investuotoja, su sąlyga, kad pakeitimą sudaro pagrindinės pozicijos, už kurias, pagal Reglamento (ES) 2017/2402 5 ir 7 straipsniuose nustatytus išsamaus patikrinimo ir skaidrumo reikalavimus, nereikalaujama pateikti informacijos apie skolininką ir apie pakeitimo vertybiniais popieriais pagrindinių pozicijų vertę to reglamento 7 straipsnyje nurodytose informacijos teikimo formose. Ši nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma tik tais atvejais, kai Reglamento (ES) 2017/2402 7 straipsnio 4 dalyje nurodytose informacijos teikimo formose nereikia pateikti informacijos apie skolininką ir skolininko dydį.